

APEH: Jó eséllyel nyerhetünk másodfokon!

(2009.03.05.)

A vagyonosodási vizsgálatok körében az elsőfokú határozattal szemben benyújtott fellebbezések körülbelül a felében a másodfokú adóhatóság a magánszemély javára dönt. Ennek két oka van. Az egyik, hogy az

ellenőrzés – elsőfokú határozat – másodfokú határozat – bíróságok láncolatában kiemelkedően a másodfokú adóhatóságnál folyik a legmagasabb szintű szakmai munka.

A korábbi években is a másodfokú adóhatóságtól indult el a késedelmi kamat legfeljebb 3 évre való felszámíthatóságának jogértelmezése. Innen vették át az elsőfokú adóhatóságok, majd kis késéssel követte a jogalkotó is.

Jelenleg a vagyonosodási vizsgálatok döntő többségénél az APEH a megállapításokat egy úgynevezett pénzforgalmi mérleg alapján teszi. Több szakmai konferencián vettem részt, ahol az elsőfokú APEH -ot képviselők részéről elhangzottak olyan kijelentések, hogy a pénzforgalmi mérlegnek nincs kötött módszere. Létezik egykarú, kétkarú (a vicc kedvéért: sőt több), lehet napi, havi, és éves.

Szerencsére a másodfokú adóhatóság nem osztja ezt az álláspontot. Következésképpen hatályon kívül helyezi azokat a pénzforgalmi mérlegeket, amelyek nem a központilag kidolgozott módszertannak felelnek meg.

Ahhoz, hogy előre meg tudjuk állapítani: érdemes-e fellebbezni az elsőfokú adóhatósági határozattal szemben, ismernünk kell a központilag kidolgozott módszertant. Ha azt észleljük, hogy az elsőfokú adóhatóság eltért ettől a módszertantól, akkor komoly esélyünk van arra, hogy a másodfokú hatóság megsemmisíti az első fokú határozatot, és új eljárást rendel el. Ez az esetek többségében azzal is jár, hogy egy év elévül a vizsgált időszakból.

Hangsúlyozni szeretném, hogy nem arról alkotok véleményt, hogy jogszerűnek tartom-e a másodfokú adóhatóság által következetesen alkalmazott pénzforgalmi (kronologikus) mérleg-módszert. Ennek vitatása komoly szakmai felkészültséget igényel, amely még szakemberektől sem várható el minden szinten. Jelen írással azoknak igyekszek segíteni, akiknél a központilag kidolgozott pénzforgalmi mérleg módszertől eltérő módszert alkalmaztak. Nekik tanácsolom: **érdemes fellebbezni.**

A központilag kidolgozott pénzforgalmi mérleg-módszer (Bertalan Rudolf: *Vagyongyarapodási vizsgálat, Opten Kft.*) a magánszemély pénztárcája szemszögéből vizsgálja a bevételeket és kiadásokat.

Eszerint az „igazi bevétel” a saját bankszámláról készpénzfelvétel, a kiadás a saját bankszámlára készpénzbefizetés. E körben hivatkozik gyakran az APEH arra, hogy ezt a módszert a Legfelsőbb Bíróság is jóváhagyta. Ez az érvelés sántít egy kicsit, mert a bíróság sohasem azt mondja ki, hogy egy jogerős határozat nem jogsértő, pusztán annyit, hogy a felperes által vitatott körben nem jogsértő. Ezért írtam azt, hogy megfelelő szakértelem híján felesleges belemenni egy bírósági eljárásba, ahol a központilag kidolgozott pénzforgalmi mérleget támadjuk. Ha „ügyetlen” a felperes, akkor a bíróság nem adhat igazat neki (kereseti kérelemhez kötöttség).

A pénzforgalmi mérleg-módszer a halmozódásokat úgy szűri ki, hogy a vizsgált időszak elején bankszámlán lévő összeget nem fogadja el nyitó értéként. A nyitó értéket bevételként a bankszámláról készpénz felvétel időpontjában számolja el. A bankszámlára átutalással érkező bevételeket és kiadásokat figyelmen kívül hagyja. Ez maga után vonja, hogy ilyenkor nem lehet „létminimummal” számolni az életviteli költségeknél, hiszen ezek egy nagy része (például rezsiköltség) a folyószámláról kerül kiegyenlítésre. *„Ha az ügyletek pontos időpontja az év folyamán nem állapítható meg, az adóhatóság az adózó számára legkedvezőbb megoldást alkalmazza és a bevétel tekintetében azt január 1-re, a kiadás vonatkozásában azt december 31-re helyezi a kronologikus vagyommérlegbe.”*

Mire figyeljünk tehát:

- Ha a rezsiköltségek kiegyenlítése folyószámláról átutalással történik, akkor nem lehet még külön a „létminimummal” is számolni.
- A bankszámlára átutalást nem lehet sem bevételként, sem kiadásként elszámolni.
- Az éves bevallásban szereplő, készpénzben felvett jövedelmeket az év első napjára kell elszámolni, nem lehet az éves jövedelem 1/12 –ed részével számolni.
- A készpénzben kiegyenlített egyéb kiadásokat az év utolsó napjára kell elszámolni, ha pontos időpontja nem állapítható meg.
- Nem lehet egykarú mérleggel számolni, ami azt jelenti, hogy csak a bevételeket, vagy csak a kiadásokat veszi figyelembe a revízió az ellenőrzés során.

Ha ilyen eltéréseket tapasztalunk a pénzforgalmi mérleg-módszertől akkor nagy az esélyünk arra, hogy fellebbezésünk eredményes lesz.

Az, hogy a központilag kidolgozott módszer megfelel-e a jogszabályoknak, már egy másik történet.

Angyal József okleveles adószakértő